

ཏཱ་ལའི་བུ་

ཏཱ་ལའི་བུ་ཨི་དཀར་མ་དཔེ་ལྷན་ཁབ་

༡༡། ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་མཇར་པ་འི་
རྟོ་ལངས་གསེར་འབྱུར་གྱི་ཚོས་རྒྱུང་ཉེར་གཅིག་
པ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་བཅུགས་སོ། །

བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དབེ་སྐྱོན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)

尸语故事/龙树大师著. —3版. —拉萨:西藏人民出版社, 2006.2(2009.7重印)

ISBN 978—7—223—01274—4

I.尸… II.西… III.藏族—民间故事—作品集—中国—藏语 IV.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 008969 号

尸语故事

编 著	龙树大师著
责任编辑	德吉桑姆
封面设计	强 桑
出版发行	西藏人民出版社(拉萨市林廓北路 20 号)
印 刷	西藏山水印务技术有限公司
开 本	787×1092 1/32
印 张	9.5
字 数	125 千
版 次	2006 年 2 月第 3 版
印 次	2009 年 7 月第 6 次印刷
印 数	22,001—25,500
书 号	ISBN978—7—223—01274—4
定 价	13.00

版权所有 翻印必究

༡༡། ། རྩ་མུང་། །

ཚིམ་ཁྱིག་པ།	དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་བཅམས།
ཚིམ་ཁྱིག་འགན་འཁུར་བ།	བདེ་རྒྱུད་བཟང་ལོ།
མདུན་ཕྱོག་འཆར་འགོད་པ།	བྱམས་བཟང་།
དཔེ་ཐུན་འབྲེམས་མེལ་ཆན་པ།	བོད་རྒྱངས་མི་དམངས་དཔེ་ཐུན་ཁང་། (ལྷ་ས་མིང་སྐོར་བྱང་ལམ་སྐོར་ཨང་20པ།)
པར་འདེབས་ཆན་པ།	བོད་རྒྱངས་རི་རྒྱུ་པར་འདེབས་ལག་ལམ་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སི།
དེབ་ཆད།	787 × 1092 1/32
པར་ཕྱོག	9.5
ཡིག་ཤར་ས།	ཁྱི་12.5
པར་གཞི།	2006ལོའི་ཟླ་2པར་པར་གཞི་3བསྐྱིགས།
པར་ཐེངས།	2009ལོའི་ཟླ་7པར་པར་ཐེངས་6བཟང་།
པར་ཤར་ས།	22,001—25,500
དཔེ་དེབ་ཡུང་རྟགས།	ISBN978 - 7 - 223 - 01274 - 4
ཕྱིན་ལོང་རྩི་དུ།	13.00

པར་གཞི་ཐོར་བདག་ཡིན་པས་འདྲ་བཅོས་པར་འདེབས་མི་ཆོག

པར་གཞི་གསུམ་པའི་གསལ་བཤད།

སྤྱིར་རྒྱུ་ཁེས་པའི་སྤྱང་དེབ་འདི་ནི་ཁ་པའི་སྤྱང་ས་ཀྱི་སྤྱི་པ་
མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་བྱགས་ལ་མངའ་བའི་གྲགས་ཅན་སྤྱང་དེབ་ཅིག་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱབ་སྟོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་«མཆོན་ཞག་སྟོང་གི་གཏམ་
སྤྱད་»ཅེས་པའི་གྲགས་ཅན་སྤྱང་གཏམ་དེ་དང་དབྱེས་བྲུང་མེད་པའི་སྟན་
འཛེབས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་སྤྱང་དེབ་ཅིག་ཡིན།

སྤྱང་དེབ་འདིའི་ཚུལ་ཆལ་ཐད་ཀྱི་བྲུང་ཆོས་ནི་སྤྱང་གཏམ་དེང་བ་
གཅིག་གི་ནང་དུ་སྤྱང་སྤང་འགའ་ཅམ་སྤྱ་ཏིག་སྟར་ལ་བརྒྱས་འདྲར་
བསྒྲིགས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་བྱུང་སྟམ་ཆོགས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཆོག་སྟར་སྟན་པ་
དང་མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གཏན་འཆོ་བའི་ནང་འདྲིས་འདྲིས་ཆེ་བའི་གཏམ་
དཔེ་ལ་སོགས་ཡིད་སྤང་སྤྱོད་པའི་དཔེ་མཆོན་མང་པོས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པར་
བརྟེན། བལྟས་ན་མིག་དབང་འཕྲོག་པ་དང་ཉན་ན་ཡིད་དབང་འགྲུལ་
བསོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཆལ་ལྡན་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་
རྒྱ་ཏུ་འགྱུར།

འདིའི་གོ་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆ་ནས་སྤྱང་ན། དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱིང་
རུས་དང་ཞེ་རུས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་བ་འགྲུབ་བྱལ་
པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཟབ་མོ་མཆོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་སྤྱང་དེབ་འདི་

པར་ཐེངས་ཐེངས་མང་བཏབ་ནས་སྤེལ་འབྲེལ་སྤྲུལ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེའི་
སློག་པ་པོའི་དགོས་འདུན་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བྱུང་བ་མ་ཟུང་སྟབས་ད་རེས་
པར་ཐེངས་བཞི་པར་རྒྱང་འདྲིའི་ནང་གི་ཆོག་ཅུང་གོ་ཁག་པ་ནམས་ལ་
དོན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཞབས་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད་པས་ཆེད་མངགས་ལོ་རྒྱུང་
བྱིས་པ་དང་བོད་ཡིག་ཤེས་ཚད་ཅུང་དམའ་བའི་སྦྱོའི་དག་ལ་སྟབས་བདེ་
བརྒྱན་པའི་ཁྲལ་ལགས་ཀྱང་། ཆོག་འགའ་རེ་ཡོངས་སུ་ཁ་སྐད་དུ་སོང་
བས་དོན་འབྲེལ་རྒྱག་ཁག་པའི་ཁར་ཆོག་མཛོད་སྐགས་ནས་ཁྲུངས་དྲངས་
ས་མེད་སྟབས་ཐེ་ཆོམ་ངང་གིས་མིན་ནམ་སྟམ་ཞེས་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་ནར་
ནོར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མོད། ཡང་ཆོག་འགའ་རེ་ནི་གཏན་ནས་གོ་
རྒྱ་མི་འདུག་པས་དཔེར་ན་གོ་དོང་། སོལ་པོ་ལྷ་བུའོ། སོལ་པོ་སྟེ་སོས་པོའི་
དག་ཆ་ནོར་བ་ཨེ་ཡིན་བསམ་པ་དོགས་གཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡིན་ལྟགས་
ཁྲུངས་བཅའ་བྱི་བརྟན་ཤ་གཙང་སའི་མ་ཡིག་འདྲ་ལག་སོན་མ་ཟུང་སྟབས་
རང་ཐག་ཆོག་འབྲེལ་བྱིས་བདག་བཙས་བྱེད་པའི་སྟབས་པ་བྲལ། དེས་
ན་མཁྱེན་ལྷན་སློག་པ་པོ་ནམས་ནས་འདྲིར་ཆོག་ལ་ཆོ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡང་
དག་རེ་སྦྱོན་གནང་ཡོད་པ་དང་དེ་བཞིན་དགོངས་འཆར་རྣམས་སྟོན་གནང་
བའི་རེ་འདུན་ཁྱེད་ཀྱི་བཅས།

ཚུམ་སློག་འགན་འཁུར་བས།

དཀར་ཆག

ལེའུ་དང་ཚ།	སྒྲུང་རྒྱུ་བ་ཤུགས་པ་ལ་རྒྱལ་བུ་བདེ་ སྒྲུང་བཟང་པོ་ཞེས་མཆན་གསལ་བ། 1
ལེའུ་གཉིས་པ།	བུ་མོ་དེ་ཉིད་འབྲམ་སྒྲིབ་བ་དྲན་པ། 7
ལེའུ་གསུམ་པ།	བུ་མོས་རྒྱལ་པོ་ཤི་ཡུལ་ནས་སྒྲུང་ས་པ། 13
ལེའུ་བཞི་པ།	རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲུལ་གྱིས་རྒྱུང་མ་བཅལ་བ། 27
ལེའུ་ལྔ་པ།	ཆོང་དཔོན་སྒྲུང་མ་ཟེར་རྒྱུང་ཡུལ་མེད་ འབྲམ་ས་ནས་ཡོང་བས་བསོད་ནམས་ སྟོབས་གྱིས་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ། 37 ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་གྱི་ བཟང་པོ་གཞལ་ཆད་དེ་བ་ཐོབ་པར་བརྟེན་ ནས་རྒྱལ་བུ་ཞར་བས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བ། 44
ལེའུ་བདུན་པ།	བུ་རིག་པའི་ཁྱེའུ་རྒྱུང་རྒྱན་མི་ཤེས་པས་ རྒྱན་སྒྲུང་ས་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་བཏང་བ་ མཐར་བསྐྱལ་ནས་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ། 51
ལེའུ་བརྒྱད་པ།	རྒྱལ་པོ་ཐོ་ཅེའི་ལྷོན་རིག་པ་ཅན་གྱིས་ཤེས་ རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་སྒྲུང་པོ་གཤོངས་ གྱི་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ། 61

ཡེ་འུ་དགུ་པ།	བྱ་མོ་སྤྲོ་ར་སྤྲོ་ར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལི་ས་བསྐྱུ་བས་ ཏེ་སྤྲོ་ལོ་འི་ཁ་ནས་ཐར་བ་དང་། འུ་བྱ་མོ་ མོ་ལུ་བཅན་གྱི་ཡུལ་ནས་བསྐྱུ་ས་ཏེ་ལྷན་དུ་ རྒྱལ་སྤྲོད་བཟུང་བ། 77
ཡེ་འུ་བརྩ་པ།	བྱ་མོ་སོ་ཁ་འདི་མི་སྤྲོ་ལྷན་ཅང་ཤེས་ཉམས་སྤྲོ་ ལོ་འི་ལག་ནས་ཁ་ལུ་ལུ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྲོད་དང་ ཐད་པ། 92
ཡེ་འུ་བརྩ་གཅིག་པ།	སྤྲོ་མོས་བྱ་མོ་བསྐྱུ་ས་ནས་རང་གི་ཨ་མ་ བསད། ཨ་མས་རང་གི་བྱ་མོ་སྤྲོ་ས་མ་སྤོང་ བར་སྤྲོ་མོ་མ་མད་ལ་རན་ལན་འཇལ་ཏེ་ བྱ་མོ་དེ་རྒྱལ་ལོ་འི་ཚོ་མོར་གྱུར་པ། 106
ཡེ་འུ་བརྩ་གཉིས་པ།	ཚོང་པ་ལམ་ནོར་གྱིས་རྒྱལ་ས་ཐོན་པ། ... 120
ཡེ་འུ་བརྩ་གསུམ་པ།	ལྷ་བདུད་ཀྱི་ཁ་ནས་ཐར་ཏེ་རྒྱལ་ས་སྤོང་པ། 132
ཡེ་འུ་བརྩ་བཞི་པ།	རྩོ་རྩོ་བཟང་པོ་གཤེས་རྒྱུད་རན་པའི་སྤྲོ་ ལོ་འི་ལག་ནས་ཐར་ཏེ་ཅང་ཤེས་ཉམས་པའི་ དྲིན་གྱིས་མཁར་གཞིས་ནོར་ལུགས་མངའ་ ཐང་རྒྱས་པ་གྱུར་པ། 142

ཡེ་ཤུ་བཙུ་ལ། ཐགས་མཁན་པོ་རྟེན་ལམ་ལ་སྟོ་རྒྱལ་ས་པའི་
 རྟེན་ས་ཀྱིས་རྟེན་མི་ཟན་གྱི་ཁ་ནས་ཐར་ཏེ་
 རྟེན་རྒྱལ་དར་མ་མི་ཟན་བརྟལ་ནས་རྒྱལ་
 ས་ཟིན་པ། 155

ཡེ་ཤུ་བཙུ་བྱུག་པ། རྟེན་མིར་ལ་ཐུ་བས་མཐར་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ།
 165

ཡེ་ཤུ་བཙུ་བརྟན་པ། མ་རྟོན་པ་དང་ལ་ཚུགས་པའི་མཁོ་ཅན་གྱིས་
 རྒྱལ་རྒྱུད་ཅད་ལ་ཁད་པའི་སྟོག་བསྐྱེས་ནས་
 སྟིན་པོ་བཟའ་མི་བརྟལ་པ། 180

ཡེ་ཤུ་བཙུ་བརྒྱད་པ། རྟེན་པོ་ཐོས་དེ་ནས་མས་ཅན་གྱིས་པ། 196

ཡེ་ཤུ་བཙུ་དངུ་པ། མི་ལམ་ཟུགས་ལ་བཟའ་བ་དེའི་མི་ལམ་ཐེག་
 རས་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ། 208

ཡེ་ཤུ་ཉི་ཤུ་པ། རྒྱལ་པོ་ཚོས་བཟའ་བས་མ་གཏན་པ་དང་།
 མེ་ཏོག་ས་ལེ་རྒྱལ་མ་གཞིས་ཀྱིས་རྟེན་པ་ལྟ་
 བརྒྱད་ཐན་དུ་བཞོལ་ནས་འཇམ་སྒྲིབ་བདེ་
 བར་བཞོད་པ། 231

ཡེ་ཤུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་
 པ། རྒྱལ་པོ་དོན་གྱི་བ་ལ་ཐུག་དུ་ཐུག་ཁུར་བུས་
 པ་ལས་ནམ་ཐུགས་རྒྱལ་བྱིས་མ་ཚོས་བཞིན་
 བསྐྱེད་ས་པ། 266

མེད་དང་པོ།

ཡུང་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ཤུགས་པ་ལ་བྱལ་བ་བདེ་སྤྱོད་
བཟང་པོ་ཞེས་མཆན་གསལ་བ།

འདིར་རྟུག་རྩལ་དང་སྒྲིང་ཁམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ། རྩལ་
པོ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་འཆད་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆང་མས་སྟོན་གསན་
པར་ཞུ། དེ་ཡང་གཏམ་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དམ་ཆོག་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱར་
དགོས་ཏེ། མེས་ཀྱང་མི་འཆད་པ་མི་བྱེད་པ་དང་གཅིག་བར་དུ་མི་
ཡངས་པར་ཉན་པ་དང་གཉིས། །ཐ་མ་འཆལ་བར་མི་གཏོང་བ་དང་
གསུམ་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐུགས་ལ་འཛིག་པར་ཞུ། རྩོན་རྒྱ་
གར་ཉོ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་ནས་སྒྲིབ་འཕྲི་བར་དུ་བརྩེ་ཏའི་ལྷས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་
པ། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲབ་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ ཉོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷི་རི་པོ་
ལ། རྩ་ཆོས་མི་ཆོས་བསྟན་ཆོས་རྣམས། རྩོན་ལྷིན་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་

བློ་ཡོད་ཐུགས་བསམ་གཅིག་བཏང་བ་ལ། ང་ལ་སྒྲོབ་མ་སྟོན་དང་
 ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་དགོངས་ནས་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པའི་
 དུས་སུ། དགོན་པའི་རྩོུགས་དེ་ན་བྲག་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ལྗེ་བས་ལ་བྱ་
 རྒྱལ་གི་ཆོང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གདའ། ལུང་པའི་མདའ་ན་རྒྱལ་པོ་
 གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐས་གཅིག་ཡོད་པར་གདའ། དེའི་འཁོར་^①ན་རྒྱལ་
 པའི་བྱ་ཞིག་དང་། སྤང་པའི་བྱ་རིག་པ་ཅན་སྤང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་
 གདའ། རྒྱལ་པའི་སྐས་དེས་རྒྱལ་པའི་བྱ་དང་། སྤང་པའི་བྱ་གཉིས་ཁྲིད་
 དེ་ལུང་པའི་བྱ་ན་ཡར་རྒྱ་སངས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་གདའ། རྩོུགས་
 དཔལ་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་ལ་ཡར་ལེབས་པ་དང་། བྲག་ལྗེ་བས་དེ་ན་བྱ་རྒྱལ་གི་
 ཆོང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གཟིགས་ནས་རྩོུ་བ་^②གང་རེ་བརྒྱགས། བྲག་
 དེའི་སྐབ་ཏུ་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་པའི་བྱས་ཁོང་གཉིས་ལ་བཀའ་གནང་བར།
 རེད་རང་གསུམ་པོ་ཆོང་འདི་མ་སྟོན་བར་དུ་ལོག་མི་འགྲོ་བའི་མནའ་བྱེད་
 གསུངས་པས་ཁོང་གསུམ་པོས་མནའ་རེ་རེ་བརྒྱལ་ལ། དེར་ཁོང་གསུམ་
 པོས་བྱ་རྒྱལ་གི་ཆོང་བརྒྱངས་ཤིང་། ཉི་མ་དྲོས་པ་དང་རྒྱལ་པའི་སྐས་ན་
 རེ། ཆོང་འདི་ལ་དགོས་པའི་འབངས་འཁོར་ཡངས་སྟོན་ནི་ང་ལ་ཡོད། ཟུ་
 མ་དགོས་པའི་ཆོས་རྩོགས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤར་ཡང་བཏང་། ད་དུང་ཡང་
 བཏང་བས་ཆོག་མནའ་ཁ་འདྲ་ལ་ཁའི་བྱ་བས་ཁྲིར། ང་ནི་ལོག་འགྲོ་

① འཁོར། བརྒྱན་མ། ཟུ་འབངས་མ། འབས་ཟུ་ལྷ་མཁན་ན་མ་མངའ་
 འག་ལའང་གོ།

② ཟུ་བ། གོས་གྱི་ཟུ་བ་སྟེ་གོས་གཟིང་པའི་པང་ཁར་ཉེ་བྱ་པ་དྲ་ཁྱང་བེ།

ཟེར་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱོན་སྤང་བ་དང་། རྒྱང་པོའི་བྱ་ན་རེ། ང་ནི་རྒྱུ་ཡང་
 མནའ་བོས་བྲམ་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་མ་ཅུང་། ད་རེས་ཀྱང་མནའ་བོས་ན་མི་
 འགྲིག་ཟེར་ནས་རྩོམ་བ་གང་བསྐྱགས་ཏེ་བརྟུངས་སོ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ན་རེ།
 དབང་ཆེ་བ་ལ་མནའ་དེ་བགག་དོན་མེད་པར་ཁོ་རང་གིས་བགག་ བྱོན་
 དོན་མེད་པར་ཁོ་རང་ཐོན་ལ་བྱོན། དེད་རང་གཉིས་འདི་མ་ཙམ་^① བར་
 རྩོད་ཟེར་ནས་བརྟུངས་སོ། ཉི་མ་ལ་ལ་སྤང་ལ་ཁད་ཀྱང་བྱ་རྩོག་གི་ཆང་
 འདི་འདྲ་ནི་མི་ཙམ་པར་འདྲག་ མནའ་ཁ་འདྲ་ལ་ཁའི་ཤུ་བས་ཁྱེད། ཆེ་
 འདི་ལ་དགོས་པའི་ནོར་ནི་ང་ལ་ཡོད། ནོར་ཡོད་ན་མཁས་བྲགས་ནི་
 སྤྱགས་གྱིས་འོང་། རོག་འཕྱོ་ཟེར་ནས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡང་ལོག་སྤང་། རྒྱང་
 པོའི་བྱའི་བསམ་པར། ཁོ་ནི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡིན་པས་རྒྱལ་མི་ཐེག་ཅིང་།
 རྒྱང་ཆུང་ཆུང་བ་བྲགས་པ་ང་ནི་ཤི་ན་ཡང་བྱ་རྩོག་གི་ཆང་འདི་བཏོན་མ་ཆར་
 བར་མི་འཕྱོ་ཟེར་ནས་རྩོམ་བ་གང་ཁྱེར་ཏེ་སྤྲུམ་སྤྱད་བརྟུངས་སོ། ས་རྒྱབ་
 པ་དང་བྱ་རྩོག་གི་ཆང་ནས་རྒྱབ་པ་པོ་རྒྱས་དཔུང་པ་ནོན་པ་གཅིག་དོན་
 རྒྱང་ནས་ཁོ་གན་རྒྱལ་དུ་ནམ་ལངས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་བརྟུངས། ཁ་བྱབ་
 ཏུ་ས་རྒྱབ་པ་འདྲ་བ་གཅིག་བརྟུངས་ནས་ཁོ་ལ་སྦྱས་པ། རྒྱང་སྤྱག་ཆུ་ལ་
 གསེར་གྱི་མདོག་བྱུང་། དག་ལ་འདྲག་པའི་སྤྲད་བྱུང་། བྱ་ཆང་ཡོད་ནམས་
 ཆོ་ཆང་ལ་འཕྱོ། ཆང་མེད་ནམས་ཆོ་ཆང་འཆོལ་གྱི་འདྲག་ མི་གནས་
 ཡོད་ནམས་ཆོ་གནས་ལ་འཕྱོ། གནས་མེད་ནམས་ཆོ་གནས་ཆང་འཆོལ་

① ཙམ་པ། འཕོ་བའི་འདས་ཆོག་སྤྱེ་འདོར་བ་དང་གཤོ་བའི་དོན་ཏེ་
 འདིར་ཡོན་པའམ་སྤང་བའི་དོན་ནི།

ཏུ་སྤང་། ལྷང་པ་འདི་ན་དབང་རྒྱལ་པོ་ལས་ཆེ་བ་མེད་ཏུང་ད་ནང་^①
 བས་ལོག་སྤང་། རྟོར་ཡོངས་སྟོན་ཕྱག་པོའི་བྱ་ལས་ཆེ་བ་མེད་པ་ལ་ད་
 གིན་ནས་ལོག་སྤང་། མི་མཆོམས་ལ་སྟོན་པ་ལ་མཆོམས་སྟོན་རྟོ་ཡིས་
 བརྟུངས་ནས་འབྲལ་རྒྱ་དང་ཉེར་རྒྱ་ཅི་ཡོད་གསུངས་པ་དང་། སྤང་པོས་
 སྟོབ་དཔོན་ལ་གསོལ་བ^②། སྟོབ་པ་ལ་བཞུགས་ཡོད་འགྲོ་བསམ་པ་མ་
 རྒྱང་། རྒྱལ་པོའི་བྱ་དང་ཕྱག་པོའི་བྱ་སྤང་པོ་བདག་གསུམ་མཐའ་བཞེན་
 བས་བྱ་རྟོག་གི་ཆང་འདི་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་མནའ་བཞག་
 རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་འཁོར་དང་ཡོངས་སྟོན་དཔའ་དབྱང་འཛོམས་པ་ཡིན་
 པས་མནའ་ལ་མི་བཅིས་པར་གཤེགས་སྤང་། ཕྱག་པོའི་བྱ་ཡང་རྟོར་
 ཡོངས་སྟོན་འཛོམས་པས་མནའ་ལ་མི་བཅིས་པར་ལོག་སྤང་། བདག་ནི་
 དབྲལ་པོའི་བྱ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུས་ང་ལ་ཡོངས་སྟོན་མེད་པས་འབྲལ་རྒྱ་ག་ལ་
 ཡོང་། མནའ་ལ་འཛོམས་ནས་བྱ་རྟོག་གི་ཆང་འདི་བརྟུངས་པ་ལགས་
 བྱས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྱ་གས་དགོངས་ལ། འདི་ནི་སྤྱེ་ས་དཔོན་
 དང་ཕྱག་པོ་མིན་ཏུང་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་དཀའ་བ་སྟོན་བྱས་པ་གཅིག་ཡོང་
 བ་འདྲ་དགོངས་ནས། ཁྱོད་ལ་ས་མ་ཡོད་དམ་གསུངས་པ་དང་། ས་མ་
 ཡོད་ན་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ཡིན། ལག་ན་རྟོར་ཡོད་ན་དབྲལ་པོའི་
 མིང་ཡང་མེད། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཀྱི་རུད་ད་གིན་ནས་བྱས་པ་ལྟར་ལགས་
 བྱས་པ་ལ། དེར་སྤྲེམས་ཕྱག་ཕྱི་ལ་བྲིད་ནས་རྟོ་སྟོགས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་བྱོན་

① ད་ནང་། ད་ནངས་ཀྱང་འགྲོ། དེ་རིང་ལྟ་རྟོ་ཞེས་པ་འོ།

② གསོལ་བ། བྱ་བའི་དོན།

བོ། དེའི་ཆེ་དེའི་རུས་ན་རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་གས་དཔལ་གྱི་རིར་རུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་
 གཅིག་ཡོད་པའི་མཐའ་ལ་རྩོམ་མང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། དེའི་དཀྱིལ་ན་
 རྩོམ་དཔེ་སྟུང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། རྩོམ་དེའི་ཁ་ནས་གཏམ་སྒྲུབ་མཁས་པ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གཏམ་ལན་མ་ཤོར་བར་ལོན་ན་ལྟ་བུ་གས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་
 གསེར་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་འགྲོ་དོན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་ཡིན་པས།
 དེ་ལོན་པར་སྤང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གས་པ་ལ་རྒྱལ་བྱ་བ་དེ་སྤྱོད་བཟང་པོའི་
 མཚན་གསེལ། བྱ་བ་དང་། རལ་གྱི། ཉྱུག་མ། ཞགས་པ་དང་བཅས་
 པ་གྱ་སྟོན་རྒྱལ་བྱ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་ལམ་བཏབ། རུས་ཆེས་
 བཟང་པོ་ལ་རབ་གནས་མཛད་དེ། སྤང་མས་འདི་སྤང་གསུངས། རྒྱལ་བྱ་
 བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཁྲོད། དཀའ་སྤྱད་དང་ཞེ་རུས་བསྐྱེད་ནས་རྩོམ་རང་
 གིས་གང་ཟེར་ཡང་གཏམ་ལན་མ་བྱས་པར་ཤོག སྤང་བར་འདིའི་ལྟ་གས་
 བཞིར་མཚམས་སྟེ་རེ་རེ་ཡོད། སྤང་མ་ཕྱིན་འབྲལ་ལ་རྩོམ་ན་མཚམས་སྟེ་
 བཞུལ་ནས་ཤོག དེ་ནས་རྩོམ་གཏམ་ལན་མ་ཤོར་བ་བྱུང་ན་ཞག་པོ་བདུན་
 ལ་མར་ཟན་འདི་ཡིས་བྱུང། དེ་ནས་མ་ལོངས་ན་ཤར་གྱི་མཚམས་སྟེ་
 རྩོམ་ཤོག ཞག་བདུན་བྱུང་པའི་མར་ཟན་གཅིག་དེར་ཡོང་། རྩོམ་
 མ་མན་ཆད་གསེར་རུ་མི་འཇུག་རྩོམ་ཞེ་རུས་མ་བསྐྱེད་ན་གསེར་ཁ་མི་ཡོང་
 བས། དེས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་སྟུང་བ་རིམ་ལ་བྱའོ། ཁྲོད་གྱིས་ཀྱང་ཞེ་
 རུས་རིམ་ལ་སྐྱེད་ཅིག འགྲོ་དོན་ལ་ཕན་སྟོགས་ངེས་ཀྱི་གསེར་ཁ་ཡོང་བ་
 ཞིག་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ་གསུངས། ཡང་སྟུགས་དགོངས་གཅིག་བཏང་
 བ་དང་། དེ་ནས་ཡང་ཞག་བདུན་གྱི་བར་རྩོམ་ལོན་ན་མཚམས་སྟེ་

བཀལ་ནས་ཡང་བའི་དཔེ་ཡོད་དགོངས་ནས་ཉིན་བདུན་དང་བཅུ་བཞིའི་
 བར་ལ་རྩ་མའོན་ན་སྟོ་སྟོའི་མཆམས་ཐོའི་འོག་ལ་ཤོག ཐོ་ལ་གསལ་བའི་
 ཡི་གེ་བཏམ་ནས་ཡོད། རྒྱབ་དུ་རྩ་འཁྲུང་རྒྱ་མེད་པར་མཆམས་ཐོ་བཀལ་
 ནས་ཡང་དང་མ་ཡང་མེད་དོ། ཞེ་རུས་སྦྱིད་ཅིག་གསུངས་ནས་སྟོབ་
 དཔོན་ནང་དུ་བྱོན་ནོ། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་སྟོན་བཟང་པོ་དེས་དྲ་བ་
 གཅིག་ རྟོག་མ་གཅིག་ རལ་གྱི་གཅིག་ ཞགས་པ་གཅིག་ འཛའ་ར་^①
 མར་ཟན་^② རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་བཅས་ཁྱར་ཏེ་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་དེར་
 བྱོན་ནོ། །

① འཛའ་ར། འཛའ་བའམ་མཛའ་བ་ཡང་བྱེད། ལམ་རྒྱགས་ཀྱི་དོན་དུ་
 རྟོ།

② མར་ཟན། མར་སྟགས།

ལེབ་གཉིས་པ།

བུ་མོ་དེ་ཉིད་འབྲུམ་སྒྲིབ་བ་བྱས་པ།

དེ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཤིང་སྤྱང་དེའི་ཅར་ཕྱིན་ནས་བལྟས་པས་ཤིང་སྤྱང་
དེའི་ཕྱོད་ན་རྩོམ་པོ་གཅིག་འདུག་པ་དེས། ང་མ་ལེན་ང་མ་ལེན་ཟེར།
མཐའི་རྩོམ་པོ་ལྟ་ན་མས་ཀྱིས་ནི་ང་ལོང་ང་ལོང་ཟེར། དེར་རྒྱལ་ཁབ་རལ་གྱི་
བཞོན་ནས་ཤིང་སྤྱང་ལ་རྒྱག་པར་ཆས་^① ཉེ། ལྷ་མ་ལྷ་ལྷུང་ལྷིང་པ་
ཡིན། ། ང་རང་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཡིན། ། རལ་གྱི་ངར་མ་རྩོམ་
ཡིན། ། ལྷ་བ་ལྷགས་ཀྱི་མིག་དགུ་ཡིན། ། ཉོག་མ་མེང་ལྷེང་^② ལྷག་པ་
ཡིན། ། ལྷགས་པ་འཕྲུལ་གྱི་ཡ་ལོང་ཡིན། ། མར་ཟན་ཕོས་པས་འཛད་མེད་
ཡིན། ། རྩོམ་པོ་བཟང་པོ་ཤིང་སྤྱང་གཙོད། ། ཅེས་བྱས་པས། རྩོམ་པོ་

① ཆས་པ། འཕྲུལ་པ་ལོང་བའི་དོན།

② མེང་ལྷེང་། ཤིང་གི་རིགས་ཤིག་

བབས་ཕྱང་ཉེ་ཉིག་མ་དེས་བརྒྱངས། ཏུ་བ་དེའི་ནང་ཏུ་བརྒྱངས།
 ཞགས་པ་དེས་བཞུམས་ནས་ཕྱབ་ཏུ་ཁྱུང་ཡང་རོ། དེ་ནས་གོམ་པ་བརྒྱན་
 ཅམ་སྒྲིབས་པ་དང་། རོ་དེས། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བུ། ཡང་ན་རྒྱལ་བུས་ཕྱང་
 གཅིག་ཤོད། ཡང་ན་ངས་ཕྱང་གཅིག་བཤད་ཟེར་བས། རྒྱལ་བུའི་
 བསམ་པ་ལ། སྤྲ་མའི་ཞལ་ནས་རོ་ཁོ་རང་གིས་ཅི་ཟེར་ཡང་གཏམ་ལན་མ་
 ལབ་གསུང་གི་འདུག་པས། གཏམ་ལན་ཕྱེད་མི་ཉན་བསམས་ནས་ཁ་
 རོག་བཞུད་པས། རོ་ན་རེ། རྒྱལ་བུ་ལས་ཟད་ཚྱུང་འདྲའི་ཁ་ནས་གཏམ་
 ཡང་བམི་འདུག ངས་ཕྱང་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཉན་ཡང་ཟེར་ནས། ལྱང་པ་
 ཞིག་ན་རྒྱལ་པོའི་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་དེའི་འཁོར་ན་ཕྱུག་པོ་ཆེན་
 པོའི་བུ་ཞིག་དང་། སྤང་པོའི་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་གདའ། ལྱང་པའི་ཕུ་ན་
 བུ་མོ་དེ་ཉིད་འབུམ་ཟེར་བ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྤྱི་བ་སྤྲ་མ་དྲན་པ། རྒྱུས་པ་
 སུ་འདྲ་ཞིག་ལའང་གཏམ་མི་ལབ་པ་ཞིག་ཡོད། ལྱང་པ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དེས།
 ངས་བུ་མོ་དེ་གཏམ་ཁ་ཁྱུག་ན་ཕྱུག་པོའི་བུའི་ནོར་ཕྱེད་ཅམ་ང་ལ་ཕྱིན་
 དགོས་ལ། སྤང་པོའི་བུ་ཡང་ངའི་ཆེ་གཡོག་ཏུ་བཞུད་དགོས། ཕྱུག་པོའི་
 བུས་གཏམ་ཁ་ཁྱུག་ན། རྒྱལ་སྤྱིད་ཕྱེད་ཕྱུག་པོའི་བུར་སྤྱོད་རྒྱ་དང་། སྤང་
 པོའི་བུ་ཁོའི་ཆེ་གཡོག་ཏུ་བཞུད་དགོས། སྤང་ཕྱུག་གིས་བུ་མོའི་གཏམ་ཁ་
 ཁྱུག་ན། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་སྤྱིད་ཕྱེད་སྤྱོད་རྒྱ་དང་། ཕྱུག་པོའི་བུའི་རྒྱ་ནོར་
 ཕྱེད་ཅམ་ཁོ་ལ་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་ཁ་དན་བྱས། ཉིན་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་བུས་
 སྤྱོན་པོ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་ཏེ་ལྱང་པའི་ཕུ་ལ་ཕྱོན་ནས་སྤྱ་གར་
 སྤྲུག་ཅེད་འཛོགས་བྱས་ཀྱང་བུ་མོའི་གཏམ་ཁ་མ་ཁྱུག ཡང་ཕྱུག་པོའི་